

ŹRÓDŁA POCZUCIA WŁASNEJ SKUTECZNOŚCI A POSTAWY WOBEC BEZPIECZEŃSTWA PRACY U OSÓB ODBYWAJĄCYCH KARĘ POZBAWIENIA WOLNOŚCI

Sources of self-efficacy vs. attitudes toward work safety in people serving prison sentences

Robert Maj

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

Wydział Teologii

Instytut Nauk o Rodzinie

Seminarium: Opieka społeczna, paliatywna i hospicyjna

Promotor: Ks. prof. dr hab. Mirosław Kalinowski

PYTANIA BADAWCZE

Jakie zachodzą związki pomiędzy źródłami poczucia własnej skuteczności a postawami wobec bezpieczeństwa pracy u osób odbywających karę pozbawienia wolności.

1. Jakie zależności występują pomiędzy doświadczaniem **stresu** a czynnikami tworzącymi postawy wobec bezpieczeństwa pracy u osób odbywających karę pozbawienia wolności.
2. Jakie zależności występują pomiędzy doświadczaniem **sukcesów** oraz **porażek** a czynnikami tworzącymi postawy wobec bezpieczeństwa pracy u osób odbywających karę pozbawienia wolności.
3. Jakie zależności występują pomiędzy doświadczaniem **perswazji** ze strony otoczenia a czynnikami tworzącymi postawy wobec bezpieczeństwa pracy u osób odbywających karę pozbawienia wolności.

POMIAR ZMIENNYCH

ŹRÓDŁA POCZUCIA WŁASNEJ SKUTECZNOŚCI

Przekonanie o własnej skuteczności ma istotne znaczenie w procesie motywacji człowieka ponieważ koresponduje z jego mobilizacją, wytrwałością oraz ze zdolnością do znoszenia stresu związanego z wykonaniem określonego zadania (Bandura, 1977).

Na przekonanie o własnej skuteczności mają wpływ czynniki, które wywodzą się z następujących źródeł: nasilenia **stresu**, doświadczanych **sukcesów** oraz **porażek**, a także doświadczanej **perswazji** ze strony otoczenia. (Bandura, 1997). Analiza wymienionych czynników obejmuje trzy perspektywy czasowe: **przeszłość, terażniejszość, przyszłość**.

POSTAWY WOBEC BEZPIECZEŃSTWA PRACY

Zgodnie z przyjętą koncepcją teoretyczną, postawa wobec bezpieczeństwa pracy rozumiana jest jako ogół względnie trwałych dyspozycji do postrzegania i oceniania zasad bezpieczeństwa pracy, emocjonalnego reagowania na nie oraz do wykonywania pracy w sposób bezpieczny (Nowak, 1973).

Do badań został opracowany: **Kwestionariusz Postaw Osób Osadzonych Wobec Bezpieczeństwa Pracy**. Metoda posłuży badaniu postaw wobec bezpieczeństwa pracy. Składa się z trzech części, które odnoszą się zgodnie ze strukturalną koncepcją postaw, do komponentów: **poznawczego, behawioralnego, emocjonalnego**.

GRUPA BADAWCZA

Osoby osadzone i przebywające w Jednostkach Penitencjarnych Lubelskiego Okręgu - SW: (AŚ w Lublinie, AŚ w Radomiu, ZK w Opolu Lubelskim, ZK w Chełmie, ZK w Krasnymstawie).

ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ZMIENNYMI

1. Stres wpływa na postawy wobec bezpieczeństwa pracy i ma istotny związek z obniżeniem poczucia własnej skuteczności. Człowiek poprzez skłonność do odczuwania negatywnych emocji i niekorzystnego interpretowania swoich fizjologicznych stanów czy utratę samokontroli odczuwa niski poziom własnej skuteczności.
2. Doświadczanie sukcesu wpływa na postawy wobec bezpieczeństwa pracy, a także istotnie koreluje z poczuciem własnej skuteczności. Odnoszone sukcesy prowadzą do postrzegania siebie jako osobę skuteczną w swoich działaniach.
3. Występują związki między doświadczaniem porażek, a postawami wobec bezpieczeństwa pracy, które łączą się z poziomem odczuwanego poczucia własnej skuteczności w codziennym życiu i bezpiecznym wykonywaniem pracy.
4. Perswazja ze strony otoczenia wpływa na postawy wobec bezpieczeństwa pracy, a także perswazja społeczna istotnie wpływa na samoocenę i poczucie własnej skuteczności.

LITERATURA

- Bandura A., *Self-efficacy: Toward a Unifying Theory of Behavioral Change*, „Psychological Review” 1977.
Bańka A., *Psychologia pracy*, [w:] *Psychologia. Podręcznik akademicki*, red. J. Strelau, t. 3, Gdańskie Wydawnictwo Psychologiczne, Gdańsk 2007.
Niewiadomska I., *Osobowościowe uwarunkowania skuteczności kary pozbawienia wolności*, Wydawnictwo KUL, Lublin 2007.
Nowak S.: *Pojęcie postawy w teoriach i stosowanych badaniach społecznych*, [w:] Nowak S. (red.) *Teorie postaw*. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1973,